

Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe
Cofnodion Cyfarfod Arbennig y Bwrdd Iechyd
a gynhaliwyd ar 1 Mai 2025 am 9am

Aelodau'r Bwrdd a oedd yn Bresennol:		
Jan Williams	(JW)	Cadeirydd
Stephen Spill	(SS)	Is-gadeirydd
Abigail Harris	(AH)	Prif Weithredwr
Jean Church	(JC)	Aelod Annibynnol
Marie Davies	(MD)	Cyfarwyddwr Cynllunio a Phartneriaethau
Richard Evans	(RE)	Cyfarwyddwr Meddygol Gweithredol
Anne-Louise Ferguson	(ALF)	Aelod Annibynnol
Andrew Griffiths	(AG)	Aelod Annibynnol
Darren Griffiths	(DG)	Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a Pherfformiad
Deb Lewis	(DL)	Prif Swyddog Gweithredu/Cyfarwyddwr Gweithredol Gofal Sylfaenol a Chymunedol ac Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu
Nicola Matthews	(NM)	Aelod Annibynnol (tan munud 41/25)
Christine Morrell	(CM)	Cyfarwyddwr Gweithredol Proffesiynau Perthynol i Iechyd a Gwyddor Iechyd
Reena Owen	(RO)	Aelod Annibynnol
Patricia Price	(PP)	Aelod Annibynnol
Tina Ricketts	(TR)	Cyfarwyddwr Gweithredol y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol
Gillian Richardson	(GR)	Cyfarwyddwr Gweithredol Dros Dro Iechyd y Cyhoedd
Hefyd yn Bresennol:		
Pat Dunmore	(PD)	Cadeirydd y Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid
Matt John	(MJ)	Cyfarwyddwr Digidol
Hazel Lloyd	(HL)	Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol
Claire Mulcahy	(CMu)	Uwch Reolwr Llywodraethu Corfforaethol
Carys Richards	(CR)	Uwch Reolwr Llywodraethu Corfforaethol
Richard Thomas	(RT)	Cyfarwyddwr Crafter, Cyfathrebu ac Ymgysylltu
Ymddiheuriadau:		
Andy Griffiths	(AG)	Aelod Cyswllt o'r Bwrdd
Keith Lloyd	(KL)	Aelod Annibynnol
Judith Vincent	(JV)	Aelod Cyswllt o'r Bwrdd
Nuria Zolle	(NZ)	Aelod Annibynnol

Dechreuodd y cyfarfod am 9am.

Rhif Cofnod	
RHAN 1: MATERION RHAGARWEINIOL	
55/25	CROESO / SYLWADAU AGORIADOL
	<p>Agorodd JW y cyfarfod trwy groesawu pawb a oedd yn bresennol ac estynnodd groeso cynnes i LR, Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio sydd newydd ei benodi ac i TR, Cyfarwyddwr Gweithredol y Gweithlu a Datblygiad Sefydliadol Newydd. Roedd y ddau yn ymuno â'r Bwrdd am y tro cyntaf, gyda Pat Dunmore yn ymuno'n ffurfiol, yn dilyn cadarnhad ei phenodiad yn Aelod Cyswllt o'r Bwrdd (trwy ei rôl fel cadeirydd y Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid).</p> <p>Amlinellodd JW rôl a chyfrifoldebau'r Bwrdd fel corff llywodraethu'r sefydliad ac eglurodd fod gan y Bwrdd gylch cyfarfodydd busnes deufisol. Roedd yna adegau pan oedd yn rhaid i'r Bwrdd gyfarfod y tu allan i'r cylch hwnnw i bwrpas arbennig ac roedd pwrpas o'r fath wedi ysgogi cyfarfod heddiw.</p> <p>Atgoffodd JW y Bwrdd fod aelodau'r Bwrdd, yn ei gyfarfod ym mis Mawrth 2025, wedi penderfynu peidio â chymeradwyo Cynllun Blynyddol 2025/26 (y Cynllun), ond yn hytrach ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru (LIC) ar gyfer craffu ac asesu (Cofnod 32/25). Roedd LIC wedi ymateb ar 11 Ebrill, 2025 yn gofyn i'r Bwrdd wneud gwaith brys pellach i wella'r sefyllfa a nodir yn y Cynllun, gan alw am ateb erbyn 2 Mai, yn dilyn cyfarfod arbennig y Bwrdd.</p> <p>Dywedodd JW hefyd, yn unol ag ymrwymiad y Bwrdd i dryloywder ac atebolrwydd, fod yr agenda yn cynnwys diweddariadau llafar ar wasanaethau iechyd meddwl ac anabledd dysgu (gwasanaethau MHLDD) ac ar wasanaethau mamolaeth a newyddenedigol.</p>
56/25	DATGANIAD BUDDIANT
	<p>Gwahoddodd JW yr aelodau i nodi unrhyw ddatganiadau o ddiddordeb y tu allan i'r rhai sydd eisoes wedi'u dogfennu yn y Gofrestr Datganiadau o</p>

Fuddiant, dywedodd CR fod ganddi aelod o'r teulu yn gweithio yn y gwasanaethau Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu Holodd PD a oedd angen iddi ddatgan buddiant yn gysylltiedig â swydd arall; Cadarnhaodd JW nad oedd angen iddi wneud hynny at ddibenion y cyfarfod, ond y dylai nodi'r sefyllfa yn y Gofrestr.

Gweithrediad: PD/HL

RHAN 2: CYNLLUN BLYNYDDOL 2025/26

57/25

CYNLLUN BLYNYDDOL 2025/26

Yn dilyn ymlaen o'i sylwadau rhagarweiniol, gwahoddod JW DG i ddiweddarau'r Bwrdd ar gyflwyniad y Cynllun, ymateb LIC a'r camau gweithredu sydd eu hangen o ganlyniad. Croesawodd DG y cyfle i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Bwrdd, yn unol â'r ymagwedd dryloyw a fabwysiadwyd at graffu a herio'r sefyllfa ariannol yn adeiladol. Dywedodd fod:

- Ar ôl i'r Bwrdd gyflwyno'r Cynllun ar gyfer craffu ac asesu gan LIC, dywedodd ymateb, ar 11 Ebrill 2025, gan Brif Weithredwr GIG Cymru, nad oedd LIC yn cefnogi'r Cynllun a'i fod yn ei weld yn annerbyniol, a bod angen gwneud rhagor o waith brys i: dileu risg o'r Cynllun; lliniaru a lleihau'r diffyg arfaethedig; nodi'r opsiynau a'r dewisiadau sydd ar gael i BIPBA er mwyn gwella'r sefyllfa; a nodi'r dewisiadau/opsiynau angenrheidiol i gyflawni'r rheolaeth darged o £17m.
- Mewn llythyr atodol, ar 23 Ebrill 2025, roedd LIC wedi cadarnhau y gallai BIPBA gael cymorth ariannol annibynnol; croesawyd hyn, ac roedd y Bwrdd wedi derbyn copiâu o'r ddau lythyr. Byddai DG yn gweithio gyda chydweithwyr ar y Pwyllgor Perfformiad a Chyllid (PFC) ar y camau gweithredu penodol a nodir ym mhob un.

Yna trodd DG at yr adroddiad a luniwyd ar gyfer y cyfarfod arbennig; roedd hyn yn cwmpasu pum maes allweddol. Cydnabu DG fod y sefyllfa gyffredinol yn is na'r targedau arbedion gofynnol ond tynnodd sylw at y systemau a'r prosesau yr oedd y Bwrdd Adfer a Chynaliadwyedd wedi'u rhoi ar waith a'r cyflymder cyflymu. Tynnodd sylw penodol at:

- Tudalen 5 o'r Adroddiad; roedd hwn yn nodi lefelau arbedion cyfredol, gyda tharged arbedion o £55.4m, sy'n

cyfateb i 5% o gyllideb ddirprwyedig BIPBA. Cyfanswm yr arbedion a nodwyd hyd yma oedd £16.97m, gyda gofyniad ychwanegol i gyfarwyddiaethau corfforaethol gyflawni £4.6m o arbedion, o fewn y £55.4m.

- Yr arbedion sydd ar y gweill, ar Dudalen 6, gydag arbedion a aseswyd yn £22.6m; Cadarnhaodd DG fod yr arbedion yn adlewyrchu gofynion Ysgrifennydd y Cabinet ar gyflog amrywiol. Roedd y cynnydd o dros 2000 o swyddi Cyfwerth ag Amser Cyflawn (WTE) dros y pum mlynedd diwethaf yn cyfiawnhau dadansoddiad manwl ac ailgynllunio'r gweithlu wedi hynny.
- Camau lliniarol pellach drwy gydol Ch1; byddai'r rhain yn helpu i reoli gwariant tra bod y rhaglen arbedion cylchol yn destun datblygiad pellach.
- Dadl â ffocws yn PFC; roedd hyn wedi helpu i fireinio gofynion llywodraethu a sicrwydd, gan gynnwys eglurder ar linellau adrodd.
- Roedd rhestr ddrafft o opsiynau a dewisiadau pellach yn cael ei datblygu, gyda'r Tîm Gweithredol yn gweithio ar y rhain yn ogystal â'r Cynllun cyfredol; byddai gwaith pellach yn nodi'n llawn effeithiau ansawdd, ariannol ac enw da pob un o'r dewisiadau.
- Cynnydd cyfleoedd comisiynu ar y cyd rhanbarthol mewn partneriaeth â Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda (BIPHDd); roedd cyfleoedd gwasanaeth hefyd i weithredu ar raddfa fawr gyda phartneriaid byrddau iechyd eraill.

Wrth grynhoi'r sefyllfa gyffredinol, cadarnhaodd DG mai'r cyfansymiau presennol oedd: £16.97m o arbedion a nodwyd; roedd arbedion corfforaethol o £1.2m yn debygol o gael eu cyflawni ond nid ar y trywydd iawn eto; cyfleoedd piblinell o £22.64m; opsiynau a dewisiadau pellach ar hyn o bryd yn £7.4m ond gyda gwaith manwl pellach i fyny, asesiad effaith a thrafodaeth angen. Cydnabu DG, gyda'i gilydd, nad oedd y cyfansymiau yn gyfystyr â chynllun arbedion wedi'i gostio'n llawn a oedd yn cwrdd â'r 5% ac nad oedd yn darparu llinell olwg glir i'r targed o £55.4m.

Crynhodd DG y gwaith sydd ar y gweill i ddod o hyd i gymorth ariannol allanol; dylai hyn helpu i nodi cyfleoedd arbed ychwanegol, yn rhan olaf 2025/26 a'r ddwy flynedd ddilynol. Gorffennodd drwy nodi bod llythyr

gofynnol y Swyddog Atebol ar gam cynnar o ran drafftio, a bod angen clywed y ddadl lawn yn y cyfarfod cyn ychwanegu rhagor o fanylion. Cadarnhaodd JW y byddai holl aelodau'r Bwrdd yn gweld y drafft terfynol, ar gyfer sylwadau, cyn ei gyflwyno.

Gweithrediad: AH/DG

Yna gwahoddodd JW PP i roi sylwadau, fel cadeirydd PFC. Cadarnhaodd PP fod cyfarfod PFC ar 29 Ebrill wedi canolbwyntio ar adolygu pob agwedd ar y Cynllun, gan gyfeirio'n benodol at y disgwyliadau a nodir yn llythyr LIC dyddiedig 11 Ebrill 2025. Arhosodd lefel yr hyder yr un fath, yn 'rhesymol', ond, ar ran y Pwyllgor, rhybuddiodd PP rhag disgwyl unrhyw arbediad mwy na 5% ar gyfer 2025/26. Rhaid fframio unrhyw arbedion ychwanegol fel rhan o'r taflwybr tair blynedd gan fod £55.4m yn y flwyddyn ariannol hon yn hynod heriol.

Yna gwnaeth PP sylw ar yr angen i feintioli themâu arbedion a arweinir gan y Pwyllgor Gwaith, a chynigiodd 5%, gyda thargedau arbediad dangosol ychwanegol ar gyfer y rhestr o ddewisiadau/opsiynau. Roedd y ffaith bod 73% o'r £16.7m o arbedion Grŵp Gwasanaeth wedi'u categoreiddio'n 'goch' yn destun pryder. Tynnodd PP sylw at yr angen am fwy o ffocws, aliniad ar draws y gwahanol ffrydiau gwaith ac osgoi dyblygu. Roedd aelodau PFC hefyd yn gweld yr angen am fwy o gyflymder ac yn edrych am gymorth ariannol allanol i gynorthwyo gyda hyn.

Gorffennodd PP drwy ddweud y byddai PFC yn adolygu ei drefniadau goruchwylio a chraffu presennol, er mwyn sicrhau ei hun bod y rhain yn parhau i fod yn addas at eu dibenion, o ystyried cyflymder a chynnwys cynyddol y rhaglen arbedion. Gallai hyn gynnwys adolygiad o raglen waith y PFC yn ystod y flwyddyn.

Diolchodd JW i PP ac aelodau'r Pwyllgor am eu gwaith craffu trwyadl o'r Cynllun, dadansoddiad craff ac arweiniad clir i'r Bwrdd llawn. Gwahoddodd aelodau eraill o'r PFC i roi sylwadau. Pwysleisiodd JC, RR ac SS yr angen am eglurder ynghylch prosesau a chyfrifoldebau ar gyfer cyflawni, cyflymder ychwanegol, osgoi gorgyffwrdd mewn cynlluniau arbed ac arwydd cynnar o ymarferoldeb/derbynioldeb, neu fel arall, y camau gweithredu a nodir yn y rhestr dewisiadau. Roedd pob un yn cefnogi adolygiad o'r model craffu a goruchwylio presennol, o ystyried pwysigrwydd cynyddol yr agenda hon. Ychwanegodd JC fanylion am y brys i reoli perfformiad yn drylwyr a phwysleisiodd SS bwysigrwydd o leiaf amcangyfrifon gwybodus ar gyfer ffigurau coll ac amserlen ar gyfer costio'r camau hynny ar y rhestr dewisiadau.

Cyn gwahodd eraill i roi sylwadau, bu JW yn myfyrio ar y ffaith, er bod cyfran poblogaeth BIPBA o fformiwlâu dyrannu GIG Cymru yn 12%, roedd Cynllun 2025/26 yn cynnwys arbedion sy'n cyfateb i 20% o gyfanswm yr arbedion a nodwyd ar draws GIG Cymru, gyda'r % uchaf o arbedion wedi'u cyflwyno gan unrhyw fwrdd iechyd. Roedd hyn yn dilyn cyflawni arbedion o £59m yn 2024/25. Roedd yn rhaid i'r Bwrdd gydnabod bod angen i'r sefydliad wneud mwy o arbedion rheolaidd, ond roedd yn bwysig cydnabod graddfa'r cyflawniad a'r uchelgais.

Yna gwahoddodd JW sylwadau.

Croesawodd MD fyfyrddodau a heriau PFC gan fod y rhain wedi helpu i egluro gwaith yn ymwneud â dewisiadau; byddai ystyriaethau diogelwch ac ansawdd yn diystyru rhai dewisiadau, ond roedd yn bwysig sicrhau proses briodol a sylfaen dystiolaeth i danategu unrhyw ddisgowntio. Roedd osgoi cyfrif dwbl hefyd yn bwysig, pwynt a bwysleisiodd DL, yn enwedig mewn perthynas â themâu Grŵp Gwasanaeth a Gweithredol.

Soniodd ALF am yr angen i ymgysylltu'n effeithiol â gweithlu'r Bwrdd Iechyd wrth i'r cynigion ailgynllunio gwasanaethau ddatblygu; gall staff fod yn bryderus am sicrwydd swyddi ac effaith arbedion pellach, o ystyried lefel sylweddol yr arbedion a gynhyrchwyd eisoes.

Cefnogodd JW y pwynt hwn, gan bwysleisio'r angen i gynnwys staff yn yr hyn a fyddai'n rhaglen trawsnewid gweithlu. Roedd yr argymhellion gan Grŵp Cynghori'r Gweinidog yn cynnwys sawl un yn ymwneud ag ailgynllunio'r gweithlu, a disgwylir i Fyrddau dderbyn data manwl ar nifer y staff o fis Mehefin 2025 ymlaen. Gofynnodd JW i TR am ei sylwadau cychwynol ar y rhaglen waith sydd i ddod.

Dywedodd TR y byddai dadansoddiad o'r defnydd o staff dros dro yn flaenoriaeth gynnar, gan ei bod bob amser yn well cyflogi staff parhaol. Byddai offeryn archwilio yn cynorthwyo gyda dadansoddiad o niferoedd staff, cymysgedd sgiliau a thwf mewn gwahanol grwpiau staff dros y pum mlynedd diwethaf. Roedd TR yn eiriolwr cryf dros roi cydnabyddiaeth haeddiannol i gyfraniad y staff o ddydd i ddydd; fodd bynnag, roedd angen sgwrs gyda staff ar beth oedd yn gyfystyr â gweithlu cynaliadwy sy'n addas ar gyfer y dyfodol.

Diolchodd JW i TR am ei dadansoddiad, gan nodi bod RO, fel cadeirydd Pwyllgor WOD, wedi cychwyn gwaith ar draws yr agenda hon.

Pwysleisiodd AH y rheidrwydd i ymgysylltu â staff, yn enwedig yn dilyn y gyfradd ymateb isel i'r Arolwg Staff diweddaraf. Byddai'r agenda sy'n wynebu BIPBA yn galw am ailgynllunio sefydliadol i ddarparu model sefydliadol effeithiol sy'n perfformio'n dda. Byddai hyn yn anochel yn cynnwys yr angen i ystyried y trefniadau strwythurol presennol, ynghyd â chyfleoedd cynhyrchiant ac effeithlonrwydd. Byddai symleiddio a chyfuno arbedion effeithlonrwydd yn rhyddhau amser ar gyfer darparu gwasanaethau ac edrychodd AH am fwy o leisiau staff i ddod drwedd a dylanwadu ar y ddatl hon.

Gofynnodd JD am y trefniadau ariannu ar gyfer dyfarniadau cyflog sydd i ddod. Crynhodd DG y dull gweithredu ar lefel y DU a Llywodraeth Cymru, gan nodi'r broses dan sylw a rolau'r llywodraeth ym mhob gwlad.

Soniodd JC am y ffocws yn y cyfarfod ar gyllid a'r gweithlu; roedd yn argymhell mabwysiadu persbectif ehangach, gan edrych 'i fyny ac allan' ar gyfleoedd a gyflwynir gan weithio rhanbarthol, rhaglenni newid mawr, ffyrdd arloesol o godi cyfalaf a gweithio mewn partneriaeth. Byddai cyflawni'r cyfanswm rheoli o £17m yn parhau i fod yn afrealistig heb y dull strategol ehangach hwn. Croesawodd JW y sylwadau hyn, y cyfan yn berthnasol i'r adolygiad o strategaeth sefydliadol y byddai'r Bwrdd yn ei ystyried mewn Cyfarfod Briffio Bwrdd yn ddiweddarach yn y dydd.

Roedd CM yn awyddus i hyrwyddo ffocws ar wasanaethau a oedd yn darparu gwell gwerth cyhoeddus a gwell canlyniadau i gleifion; dylai'r pwyslais fod ar effeithlonrwydd ac ailgynllunio gwasanaethau, yn hytrach nag ar leihau. Croesawodd JW y pwynt pwysig hwn; roedd y nifer enfawr o fentrau gwella ansawdd sydd ar y gweill ar draws BIPBA yn dyst i ymrwymiad staff i ansawdd ac arloesedd - roedd y cam nesaf yn canolbwyntio ar ddylunio dull systematig.

Wrth ymateb i'r pwyntiau a godwyd, croesawodd DG ystod a dyfnder y drafodaeth ac ymrwymodd i'w hymgorffori wrth i'r Cynllun ddatblygu. Soniodd hefyd am y rhestr sylweddol o ofynion Ymyrraeth wedi'i Dargedu (TI) yr oedd LIC yn disgwyl i BIPBA eu bodloni; mae angen ystyried hyn yn llawn a'i alinio â'r gwaith a nodwyd uchod ar graffu a throsolwg.

Yna gwahoddodd JW AH i gynnig ei chyngor ffurfiol i'r Bwrdd, fel y Swyddog Atebol. Gan ymateb, fe wnaeth AH:

- Gydnabod y cynnydd sylweddol a wnaed yn 2024/25, gyda mwy o arbedion yn cael eu cyflawni nag unrhyw Fwrdd Iechyd arall; roedd elfen fwy sylweddol o'r arbedion hyn bellach yn gyloch.
- Pwysleisiwyd pwysigrwydd darparu gwerth gorau a dangos gwneud penderfyniadau da; roedd cyflawni Cynllun a ddisgrifiodd enillion cynhyrchiant ac effeithlonrwydd, yn ogystal â thrawsnewid gwasanaethau i ddarparu model cynaliadwy, yn hanfodol.
- Wedi nodi'r angen i droshaenu'r Cynllun gydag argymhellion MAG a'r Fframwaith Uwchgyfeirio ac Ymyrraeth; roedd ychwanegu blaenoriaethau Ysgrifennydd y Cabinet yn rhoi llwybr i BIPBA ei ddilyn.
- Croesawu penderfyniad LIC i gefnogi'r cais am gefnogaeth ac arbenigedd allanol; byddai hi a DG yn gweithio gyda'r Prif Weithredwr, GIG Cymru ac Uned Gyflawni LIC i ddatblygu hyn.
- Cydnabod yr angen i feincnodi ledled Cymru a rhannau eraill o'r DU a nodi sefydliadau eraill sydd â heriau tebyg a gwasanaethau i ddysgu oddi wrthynt; roedd DG yn bwrw ymlaen â hyn.
- Pwysleisiwyd yr angen i symud ymlaen yn gyflym ac ennill tyniant yn gynnar yn y flwyddyn ariannol; byddai adolygiadau o fodolau gweithredu yn allweddol i hyn, oherwydd gallai darparu ystod eang o wasanaethau ar draws safleoedd lluosog ysgogi aneffeithlonrwydd a chynyddu costau. Byddai'r CTCI tair blynedd yn helpu i ddarparu model cynaliadwy.
- Croesawu'r cyngor a'r craffu gan y PFC a chymeradwyo'r cyngor a ddarparwyd; byddai hyn yn ddefnyddiol wrth gwblhau'r llythyr atebolrwydd i LIC. Roedd AH o'r farn bod y Cynllun yn gredadwy ond yn ymestynnol ac yn heriol i'w gyflawni; roedd barn PFC nad oedd y lefel o sicrwydd wedi newid yn rhoi cyfeiriad clir i'r Pwyllgor Gwaith o ran y camau gweithredu sydd eu hangen i gynyddu lefel y sicrwydd.

Gorffennodd JW yr eitem hon drwy ddiolch i bawb a gymerodd ran am eu cyfraniadau adeiladol a defnyddiol; roedd y cyngor diamwys gan PFC yn darparu cyfeiriad pwysig wrth gasglu'r ymateb yn ôl i Lywodraeth Cymru a helpodd hefyd i lunio camau blaenoriaeth.

Fe wnaeth y Bwrdd:

- **Dderbyn** ac **ystyried** gohebiaeth gan LIC mewn ymateb i gyflwyniad Cynllun Blynyddol 2025/26 ac mewn perthynas â chomisiynu cymorth ariannol allanol.
- **Gydnabod** y lefel uwch o arbedion yn y Cynllun, ynghyd â'r cafeatau ar yr adeg hon o'r flwyddyn.
- **Gydnabod** y llif a nodwyd o arbedion posibl pellach a chwilio am gyflymu'r rhain ar unwaith.
- **Gydnabod** nad oedd yr arbedion sydd ar gael ar hyn o bryd a'r cyfleoedd sydd ar y gweill yn bodloni'r arbedion gofynnol o £55.4m.
- **Gydnabod** gwaith sydd ar y gweill i nodi cyfleoedd lliniaru yn Chwarter 1 i bontio'r bwch arbedion.
- **Gymeradwyo** barn y PFC na allai'r Bwrdd ymrwymo i gynyddu lefel yr arbedion yn 2025/26, o ystyried yr her sy'n gysylltiedig â chyflawni £55.4m.
- **Gymryd i ystyriaeth a derbyn** cyngor y Swyddog Atebol.
- **Gytuno** ar sail yr ymateb i LIC, gan nodi safbwynt y Bwrdd ar y ceisiadau a nodir yn llythyr LIC dyddiedig 11 Ebrill, 2025.
- **Gytuno** i gyflwyno opsiynau a dewisiadau pellach i LIC ar gyfer trafodaeth ar wahân.
- **Gytuno** y byddai'r Pwyllgor Gwaith yn ystyried goblygiadau argymhellion adroddiad MAG, mewn perthynas ag unrhyw gyfleoedd arbedion pellach
- **Cytunwyd** y byddai'r Bwrdd yn parhau â'i graffu manwl yn wythnosol, bob pythefnos ac yn fisol, gan wneud unrhyw newidiadau i fformat y craffu hwn yn unol â'r adolygiad PFC arfaethedig.

RHAN 3: IECHYD MEDDWL AC ANABLEDDAU DYSGU

58/25

DIWEDDARIAD AR IECHYD MEDDWL AC ANABLEDDAU DYSGU

Dechreuodd JW drwy gyfeirio at lansiad LIC ar 30 Ebrill 2025 o [y Strategaeth Iechyd Meddwl a Lles](#) (y Strategaeth) byddai goblygiadau sylweddol i hyn i raglen drawsnewid Iechyd Meddwl ac Anableddau

Dysgu BIPBA. Roedd SS wedi mynychu'r lansiad, a gwahoddodd JW ef i roi crynodeb o'r Strategaeth i'r Bwrdd. Cynghorodd SS:

- Mai strategaeth ddeng mlynedd ydoedd, a ddatblygwyd dros y ddwy flynedd ddiwethaf; yn ogystal ag iechyd meddwl roedd hefyd yn canolbwyntio ar les ac yn cefnogi Nodau Llesiant Cymru.
- Roedd pedwar datganiad gweledigaeth yn ymwneud â: (i) gosod sylfeini i gefnogi iechyd meddwl a lles; (ii) darparu'r wybodaeth a'r cyfleoedd i bobl hybu eu lles eu hunain; (iii) datblygu system gysylltiedig o wasanaethau lle byddai pobl yn cael lefel briodol o gymorth; a (iv) llwybrau iechyd meddwl di-dor sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn ac sy'n cael eu harwain gan anghenion y gellir eu cyrchu'n ddi-oed.
- Roedd bylchau sylweddol yn y gweithlu, gydag 80 o swyddi gweigion meddygon ymgynghorol ym maes iechyd meddwl ledled Cymru a rhai cannoedd o swyddi nyrsio gwag.
- Roedd y Strategaeth yn galw am ddatblygu unedau ledled Cymru i ddarparu model adfer mynediad agored, gyda chymorth yr un diwrnod heb fod angen atgyfeirio.
- Roedd LIC wedi datblygu'r model gyda chynghor gan gwmni o Canada; roedd y model wedi cysylltu â Chynllun Iechyd Meddwl Strategol Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC) a Strategaeth Ddigidol LIC ar gyfer Iechyd Meddwl.
- Byddai cyflawni drwy gynllun tair blynedd, yn trawsnewid gwasanaethau iechyd meddwl aciwt ac argyfwng gyda llwybrau i mewn i wasanaethau iechyd meddwl cymunedol.
- Byddai angen cryn dipyn o waith i ddatblygu a gweithredu'r seilwaith gofynnol a datblygu'r gweithlu; roedd mesurau perfformiad manwl, gydag atebolrwydd BI am gyflawni dros y cyfnod o dair blynedd.
- Nid oedd LIC wedi penderfynu eto a ddylid cyflwyno deddfwriaeth newydd.
- Byddai angen i Fyrddau Iechyd roi'r cynllun ar waith o fewn yr adnoddau presennol, gan nad oedd unrhyw gyllid newydd.

Roedd DL hefyd wedi mynychu'r lansiad a chanfod bod y Strategaeth ar lefel uchel, heb fawr o fanylion am ei gweithredu; roedd hi wedi cysylltu ag arweinydd polisi LIC i drafod gofynion gweithredu yn fwy manwl. Nid oedd unrhyw wybodaeth bellach am gomisiynu'r cwmni o Canada, ac

unrhyw rôl barhaus. Roedd data a thystiolaeth yn gyfyngedig, gydag ychydig o gefndir na niferoedd; roedd profiad Canada wedi cynnwys gostyngiad yn y sylfaen gwelyau yn ôl pob sôn, ond gan fod hyn yn uwch nag yng Nghymru, nid oedd hyn o reidrwydd yn drosglwyddadwy. Cadarnhaodd DL y byddai'n parhau â thrafodaethau gyda LIC ac yn sicrhau cysylltedd gyda chynllunio lleol a'r rhaglen drawsnewid.

Tynnodd JW sylw at y ffaith bod y mesurau perfformiad, yr argymhellion a'r gofynion adrodd a nodir yn y Strategaeth yn ffurfio un set o gamau gweithredu a oedd yn gorfod cyd-fynd â'r rhai o argymhellion adroddiad MAG, yr agenda gweithio rhanbarthol a'r rhai sy'n deillio o flaenoriaethau cynllunio 2025/26/blaenoriaethau Ysgrifennydd y Cabinet/camau galluogi. Amlygodd y goblygiadau o ran capasiti a gallu a'r angen i'r Bwrdd fod yn ymwybodol o'r amgylchedd gweithredu gorlawn.

Croesawodd AH y Strategaeth fel un sy'n darparu fframwaith defnyddiol ar gyfer gwaith strategol ar lefel BIPBA. Aeth ymlaen i friffio'r Bwrdd ar waith diagnostig parhaus yr arbenigwr pwnc annibynnol; yn dilyn eu canfyddiadau ar wasanaethau cleifion mewnol, roeddent bellach yn canolbwyntio ar wasanaethau cymunedol a thimau iechyd meddwl cymunedol, a chyfleoedd i wella gwasanaethau. Byddai'r arbenigwr yn adrodd i'r Bwrdd ar eu holl ganfyddiadau ac yn cefnogi'r Bwrdd i sefydlu'r rhaglen drawsnewid gyffredinol; byddai Bwrdd Rhaglen, gyda 'grŵp sbarduno' i sicrhau gweithrediad, yn seiliedig ar bum ffrwd waith.

Tynnodd AH sylw hefyd at asesiad Gweithrediaeth y GIG o wasanaethau iechyd meddwl oedolion BIPBA, a gynhaliwyd ar gais lleol. Byddai'r Bwrdd yn ystyried yr asesiad hwn fel rhan o ddadl ehangach yng nghyfarfod arbennig y Bwrdd ym mis Mehefin.

Ar 23 Ebrill, roedd JW ac AH wedi croesawu Judith Paget, Prif Weithredwr GIG Cymru ar ymweliad ag Ysbyty Cefn Coed ac Ysbyty Tonna. Roedd hyn wedi rhoi cyfle i JP weld yr amgylcheddau gweithredu ac i siarad â staff a chleifion.

Gwnaeth LR sylwadau ar yr adborth lefel uchel, yn dilyn arolygiad dirybudd dros ddau ddiwrnod gan Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru (AGIC) o'r Laurels and Briory, dwy Uned Anabledd Dysgu BI yng Nghaerdydd; er bod nifer o faterion amgylcheddol ac ystadau wedi'u nodi, roedd tîm AGIC wedi canfod darpariaeth gofal a rhyngweithio rhagorol gyda phreswylwyr. Gofynnodd JW i LR gyfleu diolchiadau'r Bwrdd i'r holl staff a gymerodd ran.

Gweithrediad: LR

Yn olaf, cadarnhaodd JW y byddai cyfarfod Bwrdd mis Mehefin yn derbyn adroddiad manwl ar atebion interim a chynaliadwy ar gyfer ystod o ddarpariaeth gwasanaethau iechyd meddwl ar draws BIPBA.

Fe wnaeth y Bwrdd:

Dderbyn ac ystyried y papur briffio, gan **gydnabod** y bwriad i gynnal cyfarfod Bwrdd arbennig ym mis Mehefin 2025, i adolygu atebion interim a chynaliadwy ar gyfer ystod o ddarpariaeth gwasanaethau iechyd meddwl ar draws BIPBA.

RHAN 4: GWASANAETHAU MAMOLAETH A NEWYDDENEDIGOL0103}

59/25

GWASANAETHAU MAMOLAETH A NEWYDDENEDIGOL

Cadarnhaodd AH fod gwaith y tîm Adolygu Annibynnol (AR) yn parhau'n gyflym, a disgwylir yr adroddiad terfynol ym mis Gorffennaf. Roedd y tîm ARh yn rhoi adborth yn rheolaidd, gyda'r bwriad o rannu'r themâu allweddol cyn yr adroddiad terfynol, er mwyn sicrhau y gallai BIPBA roi ystyriaeth ddyledus i gwmpas a graddfa'r cynllunio gwelliant.

Roedd Datganiad Ansawdd Mamolaeth LIC a gyhoeddwyd ym mis Chwefror 2025 yn adlewyrchu llawer o sylwadau Ken Sutton am wrando gweithredol ar fenywod sy'n derbyn gwasanaethau, gan roi sylw arbennig i fenywod du, Asiaidd a lleiafrifoedd ethnig (BAME), menywod ag anabledau, a chymunedau LHBTC, i sicrhau bod BIPBA yn ymateb yn sensitif i'w hanghenion penodol.

Unwaith y cyflwynodd yr IR adroddiad a'r Bwrdd gymeradwyo'r cynllun gwella, byddai LR yn cadeirio'r Bwrdd Goruchwylio i atgyfnerthu'r gwaith rhagorol a wnaed gan Gold Command a goruchwylio'r gwaith o gyflawni'r camau gwella y cytunwyd arnynt.

Dywedodd AH y byddai Llais yn cyhoeddi'r adroddiad cyn bo hir ar ei waith arolygu i farn defnyddwyr gwasanaethau mamolaeth/newyddenedigol a theuluoedd. Byddai'r canfyddiadau'n bwydo i mewn i'r adroddiad IR ehangach a dywedodd AH y byddai angen i'r Bwrdd baratoi ei hun ar gyfer peth darllen anodd, trwy adborth gan y rhai â phrofiadau negyddol. Byddai'r Bwrdd yn ystyried y canfyddiadau

ymhellach yng nghyfarfod mis Gorffennaf, fel rhan o eitem gynhwysfawr ar yr agenda.

Roedd Ysgrifennydd y Cabinet wedi ymweld â'r gwasanaeth mamolaeth a newyddenedigol yn ddiweddar i siarad â menywod, teuluoedd a staff; roedd wedi croesawu'r cyfle i ymweld â gwahanol rannau o'r gwasanaeth a diolchodd JW ac AH i'r staff am gynnal yr ymweliad.

Byddai Bwrdd mis Mai yn ystyried adroddiad trosolwg Ardal Reoli Aur ar ddyluniad cynllun pontio i symud o Reoli Aur i gyflawni a goruchwylio'r cynllun gwella drwy sefydlu Bwrdd Goruchwylio; byddai ymarfer plymio dwfn ym mis Mai yn cefnogi hyn.

Yn olaf, dywedodd JW y byddai Denise Chaffer a Ken Sutton yn ymuno â Bwrdd mis Mai, i roi'r wybodaeth ddiweddaraf am y cynnydd a'r amserlen ar gyfer cyhoeddi adroddiad yr Adolygiad Annibynnol.

Fe wnaeth y Bwrdd:

Dderbyn ac ystyried y papur briffio a **chytuno** i dderbyn adroddiadau manwl yng nghyfarfodydd y Bwrdd ym mis Mai a mis Gorffennaf.

RHAN 5: UNRHYW FUSNES ARALL

60/25

UNRHYW FUSNES ARALL

Nid oedd unrhyw fusnes arall.

Cyfarfod nesaf Bwrdd BIPBA a gynhelir yn gyhoeddus: Dydd Iau, 29 Mai 2025

Daeth y cyfarfod i ben am 10.15am